УДК 34
З-12

Рекомендовано до друку Вченою радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» (протокол від 27.07.2026 № 13).

З-12 Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення : матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 05 черв. 2026 р.). Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2026. 242 с.

Збірник конференції містить матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення» (05.06.2026), у роботі якої взяли участь представники закладів вищої освіти, наукових установ, правоохоронних органів, недержавних установ України та іноземних держав.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова);* канд. юрид. наук, доц. **Олександр ХРИСТОВ** (*заст. голови);* канд. юрид. наук, доц. **Тетяна АЛФЬОРОВА**; докт. юрид. наук, доц. **Вадим ДАВИДЮК**; канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**; докт. юрид. наук, проф**. Євген ЛЕГЕЗА**; канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА**; докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**; канд. юрид наук, доц. **Станіслав ЧЕРНОП'ЯТОВ**; **Андрій МІРОШНИК** *(секретар).*

ISBN 978-617-8981-32-7

© ВНПЗ ДГУ, 2026
© Автори, 2026

Тимчишин П.А., Ємець О.М.
МІЖНАРОДНЕ БЕЗПЕКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ КІБЕРЗАХИСТУ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ…….. 43

Маняков І.В., Головченко Д.В.
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ КОРДОНОМ У ПРОТИДІЇ ТРАНСКОРДОННІЙ ЗЛОЧИННОСТІ……... 46

Leheza Y.
FOREIGN EXPERIENCE OF STATES IN STRENGTHENING NATIONAL SECURITY……... 49

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Фаріон О.Б.
ПРОТИДІЯ ТРАНСКОРДОННІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ КОРДОНОМ УКРАЇНИ…… 54

Давидюк В.М.
ПРОБЛЕМАТИКА СТВОРЕННЯ ТА ПОЧАТКУ ДІЯЛЬНОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ТРИБУНАЛУ ЩОДО ЗЛОЧИНУ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ…….. 55

Ящур П.О., Ємець О.М.
ПРОТИДІЯ КІБЕРШАХРАЙСТВУ ЩОДО ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ВОЛОНТЕРІВ ТА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ЯК НАПРЯМ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ……. 58

Кабіцька О.В.
ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ……... 61

Шевченко А.Д., Кабіцька О.В.
ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ: ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ АГРЕСІЇ…….. 64

Деркач К.М., Булгакова Ю.М.
ТЕРИТОРІАЛЬНО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ……... 66

5. Документування воєнних злочинів у період збройної агресії РФ : метод. посіб. ; за заг. ред. О. О. Кравченко. Київ, 2023. 140 с.

Деркач Катерина Миколаївна
здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету
Булгакова Юлія Миколаївна
кандидат юридичних наук**,**
доцент кафедри права
Дніпровського гуманітарного університету

ТЕРИТОРІАЛЬНО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Запровадження спеціального правового режиму воєнного стану в Україні спричинило істотні зміни у сфері податково-правового регулювання та вплинуло на функціонування податкової системи держави. Не можна не погодитися з науковицею М.М. Бліхар [1], що у цих умовах держава змушена одночасно вирішувати декілька важливих завдань: забезпечувати наповнення бюджету для фінансування обороноздатності країни, соціальної підтримки населення та відновлення зруйнованої інфраструктури, а також створювати умови для збереження діяльності бізнесу та підтримки економічної стабільності.

Саме тому пошук балансу між фіскальними інтересами держави та підтримкою суб'єктів господарювання став одним із головних викликів сучасного етапу розвитку країни. За таких обставин особливо важливою стає дієвість податково-правового регулювання, адже саме воно виступає одним із основних механізмів забезпечення фінансової стабільності держави, зміцнення її оборонного потенціалу та підтримання соціально-економічної безпеки. Податки є головним джерелом наповнення державного бюджету, завдяки якому фінансуються потреби Збройних Сил України, реалізуються програми соціального захисту населення та здійснюється відновлення пошкодженої інфраструктури.

Разом із цим, умови воєнного стану потребують швидкого пристосування системи податкових правовідносин до нових економічних реалій. Це пов'язано зі зниженням платоспроможності суб'єктів господарювання, переміщенням населення, знищенням або пошкодженням виробничих об'єктів, трансформацією економічної структури та зміною державних пріоритетів. У результаті виникає необхідність пошуку балансу між інтересами держави щодо забезпечення стабільних бюджетних надходжень і потребою створення сприятливих умов для функціонування, збереження та подальшого розвитку бізнесу.

Питанням специфіки податкової політики в умовах воєнного стану присвячено багато досліджень сучасних вчених-економістів та практиків. Їхні роботи зосереджені на аналізі нових податкових змін, прийнятих з початку війни, та їхньому впливі на систему оподаткування в цілому. Так, В.П. Горин, П.В. Була, В.С. Чорноус [2] досліджують особливості податкової політики нашої країни в умовах воєнного стану виокремлюючи реалії, безпекові виклики та перспективи подолання, Матвійчук Л. і Олійник Л. [3] проводять аналіз змін податкового законодавства та їхнього вплив на рівень податкового навантаження підприємства в умовах воєнного стану.

З початку запровадження воєнного стану держава вжила низку невідкладних заходів, спрямованих на збереження підприємницької активності та мінімізацію адміністративного навантаження на бізнес. Відповідно до Закону України від 03.03.2022 р. № 2118 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану» (далі -Закон) [4], були запроваджені податкові пільги та послаблені вимоги до звітності платників податків. Цим Законом було визначено особливості подання звітності та сплати податків в умовах воєнного часу, послаблено відповідальність платників при неможливості виконання податкових вимог за об'єктивних підстав.

Також, відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчихактів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 р. № 2120 [5] до закінчення воєнного стану було введено особливі умови оподаткування єдиним податком, зокрема:

- звільнено від сплати єдиного податку ФОП 1 та 2 груп;
- розширено коло платників податків, які можуть бути зараховані на спрощену систему оподаткування ;
- підвищено граничний дохід платників 3 групи до 10 млрд грн на рік та знято обмеження щодо кількості працівників, а отже стало можливим застосування спрощеної системи оподаткування для більшості платників податків в Україні, за винятком невеликої кількості найбільших компаній;
- збільшено кількість платників податків, які несплачують податок на майно, за рахунок переходу платників із загальної системи оподаткування на спрощену систему оподаткування;
- знижено ставки єдиного податку для третьої групи платників податку до 2% від обороту без ПДВ;
- фізичні особи-підприємці усіх груп, особи, що здійснюють незалежну професійну діяльність, та члени фермерських господарств були звільнені від сплати ЄСВ за себе, незалежно від того, отримують вони дохід чи ні.

Варто зазначити, що з травня 2023 року політика пільгового оподаткування набуває ознак територіальної адресності: згідно норм Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку,

плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» від 11.04.2023 р. № 3050-IX [6] на територіях, які зазнали окупації або на яких ведуться (велись) бойові дії було впроваджено такі податкові пільги: звільнення від екологічного податку, від плати за землю земельних ділянок, забруднених вибухонебезпечними предметами чи на яких розташовані споруди фортифікації. Також для платників податків з визначених Законом територій було призупинено норму щодо загального мінімального податкового зобов'язання.

Вищезазначені нормативно-правові акти дали можливість платникам податків пережити економічний шок початкового періоду війни і відновити економічну активність. Але після відновлення ділової активності підприємств, уряд був змушений повернутися до постійної посткризової моделі оподаткування.

На мою думку, на сьогодні потрібен диференційований підхід до оподаткування підприємств: підприємства, які знаходяться на територіях активних бойових дій, мають отримувати привілегії, але це мають бути дійсно дієві програми, пільги чи механізми. Наприклад, відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» від 11.04.2023 р. № 3050-IX на територіях, які зазнали окупації або на яких ведуться (велись) бойові дії було передбачено наступні податкові пільги: звільнення від екологічного податку, від плати за землю земельних ділянок, забруднених вибухонебезпечними предметами чи на яких розташовані споруди фортифікації, а також призупинення сплати загального мінімального податкового зобов'язання.

А також, урядова програма «Доступні кредити 5-7-9 %», яку розроблено відповідно до Порядку надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва, затвердженого постановою КМУ від 24 січня 2020 року № 28 (зі змінами станом на 16.02.2026), відповідно до якої підприємства, які розташовані в зоні бойових дій та ця територія внесена до Переліку територій, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією (Перелік), можливе пільгове кредитування під 3,0%.

Але на практиці ці пільги можна отримати лише тоді, коли повністю територіальна громада внесена до Переліку. Через те, що для отримання пільгового кредиту основою є форма 20-ОПП «Повідомлення про об'єкти оподаткування або, пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність. І в графу 6 цієї форми: код за КАТОТТГ заноситься код з класифікатора 3-го рівня, який відображає територіальну громаду цілком, а не село, так код за класифікатаором села - цине 4 рівень. Отже, якщо землі знаходяться на території яких ведуться бойові дії, але вся територіальна громада не внесена до цього Переліку то підприємство фактично позбавлене можливості отримати пільговий кредит. Саме такими є сучасні виклики практичного застосування механізмів державної підтримки бізнесу.

Отже, я вважаю, що необхідним є територіально диференційований підхід до оподаткування та обов'язкове внесення змін щодо застосування коду за КАТОТТГ. Це може бути запровадження спеціального податкового режиму для територій активних бойових дій, прифронтових територій:

1) запровадження податкових канікул для підприємств, які розташовані на територіях де ведуться активні бойові дії, тобто тимчасове повне або часткове звільнення від: податку на прибуток, єдиного податку, ПДВ, земельного податку та податку на нерухомість;

2) зниження податкових ставок — тимчасове зменшення ставки податку на прибуток, зниження ставки ЄСВ для роботодавців, пільгові ставки для малого та середнього бізнесу.

Таким чином, територіально диференційований підхід до податкового регулювання в умовах воєнного стану може стати ефективним інструментом одночасного забезпечення фіскальної стійкості держави та підтримки економічної активності в регіонах, що зазнали найбільшого негативного впливу збройної агресії.

Список використаних джерел та літератури:

1. Бліхар М.М. Податково-правове регулювання в умовах воєнного стану: проблеми та шляхи вдосконалення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 9. С. 113-116. URL: https://lsej.org.ua/9_2025/25.pdf

2. Горин В.П., Була П.В, Чорноус В.С. Податкова політика України в умовах воєнного часу: реалії, безпекові виклики та перспективи подолання. *Економічна наука*. 2024. № 18. С. 23–31. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/4579/4618

3. Матвійчук Л, Олійник Л. Податкове навантаження вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану: методичний аспект. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 3. С. 192-198. URL: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/07/2022-306-28.pdf

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану: Закон України від 03.03.2022 № 2118-IX: текст зі змінами станом на 25.11.2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20. (дата звернення 20.02.2026).

5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2120: текст зі змінами станом на 01.01. 2025 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text (дата звернення 20.02.2026).

6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 11.04.2023 № 3050-IX: текст зі змінами станом на 01.01.2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3050-20#Text (дата звернення 20.02.2026).